

MÚSICA

Nous artistes anuncien la publicació de discos aquest 2021

SOUND AND VISION

György Ligeti, els sons dels dimonis de l'ànima en un compositor de vida turmentada

ECONOMIA

El preu de l'electricitat puja un 30% respecte a fa un any en plena onada de fred

EL

MAGAZÍN

Divendres, 15 de gener de 2021

L'OR LÍQUID

Molts municipis tenen en l'oli d'oliva el seu mode de vida i ofereixen propostes de turisme familiar

REPORTATGE

EL PATRIMONI DE L'OLI

El raig d'oli sortint del molí esdevé un or líquid en moltes poblacions

Una jornada de collita d'olives, la qualitat de les quals és determinant

El paisatge entorn de l'oli d'oliva i les oliveres transmet tranquil·litat a qui el contempla. La vida a l'entorn del seu conreu és tot un mode de vida. Potser per això l'oleoturisme és una experiència cada cop més demanada, ja que permet no només conèixer la terra i el seu conreu, sinó tot allò que l'envolta.

Text: R. Banyeres

Fotografia: Rafael López Monné / Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida / Ajuntament de Torrebesses / Fruits de Ponent

Poques coses bones es poden dir de la pandèmia de la Covid-19. Ben poques. I això que quan ens n'adonarem ja farà un any que ens acompanyarà. Ara bé, potser si n'hi ha alguna és que ens ha ajudat a descobrir i apreciar el nostre entorn. Allò que ens ha acompanyat des de sempre, a vegades fins i tot ens ha vist créixer, però que ben poques vegades li hem donat el valor que té. Qui sap si perquè la mateixa proximitat ha fet que n'apreciem les llums i les ombres, qui sap si per aquella expressió popular que diu que tothom vol allò que no té. Les restriccions derivades de la pandèmia han comportat l'interès creixent pel turisme de proximitat i per la manera de viure al camp amb més contacte amb la natura que a la ciutat. Una clara fotografia d'això són els records del xef del restaurant Hisop de Barcelona, Oriol Ivern, quan li venen al cap les converses amb els seus companys d'estudi a l'escola d'hostaleria de Cambrils. Li explicaven com "aquell cap de setmana havien vingut camions que s'han endut tot l'oli del poble cap a Itàlia". Després, quan viatges per feina "t'adones que aquell oli que al poble venen en garrafes, a Itàlia està barrejat amb el seu i presentat en boniques botelles petites i com un objecte prèmium", explica. Aquesta ha estat la realitat del conreu de l'oli d'oliva a les nostres terres, però per sort sembla que això està canviant. I a més a més, conèixer la seva realitat, el seu entorn, els paisatges que l'acompanyen i les possibilitats que té s'ha convertit en una experiència amb una demanda creixent en els darrers anys. Ara, el Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida les ha

agrupat sota el lema Oleoturisme de Lleida. El gust de la terra, que inclou 38 experiències a les comarques de les Garrigues, la Noguera, el Segrià, l'Urgell i el Pallars Jussà, a través d'un projecte que ha desenvolupat l'empresa Turislab.

Aquesta iniciativa s'ha presentat recentment, però ja fa temps que els diferents municipis que tenen en l'oli i el seu conreu un important mitjà de vida ofereixen propostes interessants de turisme, sobretot familiar, que cada cop té més demanda. Un bon exemple és la jornada de collita d'olives i gastronomia de l'oli organitzada per Olea Soul a la Granadella, que es pot veure a les fotografies que acompanyen les pàgines d'aquest reportatge.

És cert que enguany la pandèmia ho capgira tot una mica. De fet, la majoria de les fires de l'oli que tenen lloc durant aquestes dates s'han vist reduïdes a la mínima expressió o al format digital. Ara bé, això passarà. El turisme de l'oli és una experiència que ha vingut per quedar-se i sobretot en aquests dies en què el contacte amb la natura és més important que mai i sembla que comencem a valorar l'entorn. Així, una visita a una plantació d'oli pot permetre no només conèixer el procés de collita d'olives i la seva posterior transformació en oli, sinó diferents propostes com ara tallers de sabó d'oli, una estada en una casa rural per a aquells que es vulguin quedar a dormir, tastos gastronòmics, cicloturisme, enoturisme i també propostes vinculades amb les construccions de pedra seca, reconeguda com a Patrimoni Cultural per la Unesco, entre moltes altres activitats. D'aquestes cinc comarques, evidentment, les Garrigues són les que ofereixen més experiències, fins a 25, que van des de visites guiades a l'Ecomuseu de l'oli fins a visites als punts

Oriol Ivern, xef del restaurant Hisop i assessor gastronòmic

Oriol Ivern és el xef del restaurant Hisop de Barcelona –probablement el restaurant amb estrella Michelin més assequible de Barcelona per convicció pròpia–, responsable d'un gastrobar a Estocolm i assessor gastronòmic. Cercador de productes de qualitat, participa activament, amb Jordi Murillo, a convertir l'oli prèmium Prædium Kilatt de la cooperativa d'Alcanó en un producte encara més excel·lent.

Quina és la importància que donen a la seva cuina a l'oli d'oliva?

Absoluta. Des de fa 20 anys, a la nostra cuina fem servir el mateix, que és d'una cooperativa de Catalunya. Això dona una personalitat concreta a la nostra cuina. Per nosaltres ha estat essencial des del primer dia. A més a més, des que vam obrir l'Hisop ara farà 20 anys, ja vam apostar per oferir, abans de començar l'àpat, dos tipus d'oli als clients. Que els puguin tastar sols i degustar-los.

Per què?

En aquell moment la majoria del que ara se'n diuen restaurants gastronòmics encara oferien mantega als clients. Nosaltres vam creure que era molt important donar valor a un producte com l'oli d'oliva, que forma part del nostre ADN gastronòmic des de fa milers d'anys. Vam apostar per oferir-ne dos perquè els clients poguessin veure els diferents matisos. Sempre era un català, que ara és Kilatt, i un de fora, andalús, italià, grec...

Quina valoració fan d'aquesta col·laboració amb el molí d'Alcanó?

Molt positiva, n'hem après moltíssim i la gent s'hi ha abocat totalment. Pensàvem que potser ens rebrien amb una mica de reticències i no ha estat així en absolut.

“L'oli d'oliva forma part del nostre ADN gastronòmic”

més emblemàtics de cadascun dels municipis, passant per tastos, tallers infantils de cuina de l'oli en anglès, visites als antics molins per explicar com es feia dècades enrere, l'oportunitat de passar un dia collint olives o fins i tot una visita

guiada a una finca de mel per descobrir com viuen les abelles i com fan mel, per citar només uns pocs exemples. De fet, tenint en compte que la DO de les Garrigues és la denominació d'origen més antiga de l'Estat (li va ser atorgada l'any 1975 i reconeguda dues dècades després, el 1996, per la Unió Europea), no resulta estrany que sigui la comarca que hi té més tradició. El Segrià ofereix cinc experiències, inclosa els Camins d'Or Líquid, que ja fa 12 anys que estan en marxa, o recorreguts per rutes monumentals. A la Noguera se'n poden trobar quatre, com una visita guiada al molí de l'oli de Castelló de Farfanya o visites guiades i tastos gastronòmics en diferents indrets.

Les tres propostes de l'Urgell també inclouen visites guiades i narracions de la història de l'oli i el camp en diferents antics molins d'oli, com el de Belianes o Vallbona de les Monges, on també s'ensenya com s'elabora aquest preuat líquid de la nostra gastronomia. Al Pallars Jussà, un taller familiar d'oli aromatitzat a Claverol pot fer les delícies de grans i petits, que també podran conèixer, tocar i recollir diferents plantes aromàtiques.

Aquests són només uns exemples, però per fer-se'n a la idea de debò és necessari trepitjar la terra, passejar-s'hi, olorar, mirar, tastar i deixar-se endur per les sensacions que proporciona.

La pedra seca, un al·licient a l'hora de conèixer l'entorn

Un dels al·licients de molts entorns d'olivera són les construccions de pedra seca. Aquí la presència humana, lluny de fer malbé el medi, ha estat tan escrupolosa amb el paisatge que sembla que hi formen paret: cabanes de teula, de volta, balmes murades, cisternes o aljubs, paravents, recers, barraques de vinya, marges de despedregar, basses, cisternes... construïts amb la mateixa pedra del lloc, integrats amb l'entorn. Les construccions de pedra seca s'acostumaven a aixecar al camp, molts cops per facilitar les tasques agrícoles, sense cap mena de material d'unió entre les pedres. La presència de la pedra seca a Catalunya es manifesta d'una forma més tangible al Camp de Tarragona, el Penedès, als esmentats secans de les Garrigues, l'Urgell, el Segrià, la Ribera d'Ebre, la Terra Alta, l'Empordà i el Montsià, entre d'altres.

El 2018 la candidatura “L'art de la pedra seca: coneixements i tècniques”, presentada per vuit estats europeus –Croàcia, Xipre, França, Grècia, Espanya, Itàlia, Eslovènia i Suïssa–, es va incloure a la Llista Representativa del Patrimoni Cultural Immateral per a la Unesco.

Paret de pedra seca a Torrebellès

OPINIÓ

**Andreu Francisco
i Roger**
Excalcalde d'Alella

Exercir la sobirania fiscal

L'Ajuntament d'Alella vam ser el segon a ingressar els nostres impostos a la Generalitat després del de Gallifa, que ho havia fet el trimestre anterior. Fins aquella data la plataforma Catalunya Diu Prou n'era la impulsora i els seus membres, un grup d'autònoms i petites empreses, ja pagaven els seus impostos a l'agència catalana. El dia abans, en una entrevista a Vilaweb, introduïa per primera vegada el concepte de l'exercici de la sobirania fiscal. Fins aquell moment, s'utilitzava la terminologia insubmissió fiscal per referir-s'hi.

Era, però, molt important canviar el llenguatge emprat. Com a responsable d'una administració pública que recapta impostos, no podia parlar d'insubmissió fiscal. No podíem incitar una part de la ciutadania a no ingressar els seus impostos a l'Ajuntament com a mostra de rebuig, ni havíem de poder incórrer en recàrrecs o sancions per part de l'Agència Estatal d'Administració Tributària, l'AEAT. A més, parlar d'insubmissió no era ajustat. S'ingressaven els impostos a l'ATC per tal que aquesta els ingressés a l'AEAT. Per tal de complir amb les obligacions tributàries i ingressar a l'ATC, vam usar els articles 61 i 64 de la llei general tributària.

Calia doncs positivitzar el concepte. Realment era, i és, un acte de sobirania. La sobirania, segons el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, és la "qualitat del poder polític d'un estat o d'un organisme que no és sotmès a cap altre

poder". Ingressar els impostos a l'Agència Tributària de Catalunya és un acte de sobirania fiscal. És la manifestació de la voluntat que sigui la Generalitat de Catalunya qui recapti i gestioni tots els tributs dels catalans i catalanes, no sotmesa a cap altre poder.

I aquesta manifestació de voluntat de ser, d'exercir la sobirania fiscal, era tan vigent aleshores com ho és ara. Perquè tant en aquell moment en què vam començar com ara és imprescindible augmentar la conscienciació de tota la ciutadania respecte al dèficit fiscal que pateix Catalunya, i que és imprescindible que recaptem i gestionem els impostos que generem, així com la solidaritat interterritorial.

Però, per què volem recaptar i gestionar tots els nostres impostos? Doncs per poder disposar de més recursos per millorar la qualitat de vida de totes les persones que viuen a Catalunya, vinguin d'on vinguin, pensin com pensin. Volem disposar de més recursos per a la sanitat pública, l'educació, els serveis socials, la seguretat, per a la millora de les infraestructures, per a la investigació, per al suport a les empreses, i tantes i tantes coses que podríem fer si disposéssim d'aquesta part dels recursos que generem a Catalunya i que cada any marxen i no tornen.

El dèficit fiscal ens llasta com a economia i com a societat. El darrer càlcul del seu import l'any 2016 era de 16.800.000.000 d'euros segons el mètode

de del flux monetari, o 12.225.000.000 segons el mètode de la incidència càrrega-benefici, l'usat per l'Estat. En qualsevol dels dos casos, massa zeros per ser conscients de la magnitud de la tragèdia.

Per això és imprescindible baixar les xifres a realitats més properes a la ciutadania per poder-les fer més entenedores. Des del principi vaig usar l'exemple del dèficit fiscal aplicat als veïns i veïnes d'Alella. Un municipi amb prop de 10.000 habitants, i un Ajuntament amb un pressupost d'uns 12,5 milions d'euros anuals, on els seus veïns i veïnes paguen de l'entorn de 6,5 milions d'euros d'impostos i taxes a l'Ajuntament i on, seguint un mètode de càlcul senzill, resulta que el dèficit fiscal, és a dir, els diners que paguen els veïns i veïnes d'Alella en impostos a l'Estat i no retornen a Catalunya, és d'uns 32 milions d'euros cada any segons el mètode del flux monetari.

És imprescindible generar una dinàmica entre la majoria d'administracions i d'empreses del país, principals ens recaptadors, per tal que comencin a exercir la sobirania fiscal. Us imagineu la potència de què disposaria la Generalitat si recaptés tots els impostos del país, malgrat després enviés els diners a Madrid? Us imagineu la força de tenir la clau de la caixa en el moment d'un nou embat? Cal fomentar l'activisme fiscal. Cal promoure l'exercici de la sobirania fiscal.

**Llorenç
Capdevila**

DE REÜLL

Soc un soc

Darrerament s'ha posat de moda cridar a la desobediència... i que tothom continuï fent servir els accents diacrítics. S'ha acabat la moratòria de quatre anys que l'IEC va concedir perquè ens acostuméssim a escriure "soc d'Alpicat", "l'os del Pirineu", "no em dona la gana", "compro el cafè molt" o "no venen al teatre" i ha reaparegut l'exèrcit de defensors incondicionals de "sóc", "ós", "dóna", "mòlt" o "vénen". Ara es veu que els accents diacrítics són imprescindibles, però resulta que molts dels qui els defensen, ves per on, exhibeixen sovint una ortografia abominable i una sintaxi dubtosa. Diuen que no estan disposats a renunciar-hi, perquè, segons ells, resultaria catastròfica la possibilitat de trobar-se amb frases suposadament indesxifrables com "soc un soc", "els botiguers avui no venen" o "la meva sogra és un os", com si aquestes frases fossin bolets aïllats i sense context. Recordo que, quan va aparèixer la nova

normativa, alguns dels meus alumnes de batxillerat es van indignar, no pas perquè consideressin els diacrítics com un puntal en la seva jovenívola existència, sinó perquè els feia ràbia que, després que ells se'ls haguessin hagut d'aprendre, les generacions posteriors s'estalviessin aquest tràngol. Entre els defensors actuals (a les xarxes, al carrer o a les sobretauls on el cunyat de torn vol exhibir la seva il·lustració de pa sucat amb oli) hi ha fauna de tota mena. Es presenten com la resistència, com els guardians de l'essència de la llengua. Facebook en va ple. A Twitter s'han pogut llegir debats encesos i fils interminables. S'han fet samarretes amb el lema "Jo també enyoro els accents diacrítics". Les brometes sobre suposades situacions ambigües (de l'estil "compra la casa i la dona a l'amic") han proliferat com una plaga amb l'exhibició de tot de frases en general força improbables. Fins i tot s'han promogut campanyes de

signatures per salvar-los.

És curiós com un canvi ortogràfic aixeca tanta polseguera, quan l'ortografia tan sols és una convenció necessària que, segons com es miri, ni tan sols forma part de la llengua. Potser, en comptes de cremar tants esforços en la defensa d'una idiosincràsia ortogràfica del tot prescindible, caldria esforçar-se més a evitar interferències sintàctiques que arrelen irreversiblement, com males herbes, en l'estructura del català. Molts s'escandalitzen de llegir "café molt natural" als paquets del Bonpreu i, en canvi, troben d'allò més normal sentir abominacions com "m'he caigut de la bicicleta" o "aquesta jaqueta fa olor a fregit". Això, és clar, allà on és normal sentir parlar en català, que és una cosa que cada dia passa menys. L'ús del català recula i, quan es fa servir, cada vegada s'assembla més al castellà. Però, és clar, el que és important és que no ens toquin els diacrítics.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Es necessiten eleccions, perquè es necessita govern

Catalunya fa temps que està sense govern, massa. No és només que la interinitat post-Torra ja dura des del mes de setembre, que és un lapse molt gran i encara més en la situació excepcional que vivim, sinó que, de fet, els temes que realment afecten el benestar dels ciutadans així com el seu futur fa anys que no es troben entre les prioritats dels nostres governants. Catalunya es veu fracturada i dividida políticament, socialment sense expectatives i havent perdut dinamisme i molt pes en el terreny econòmic. La declinació és llarga i ningú del *mainstream* dominant sembla disposat a fer res per invertir la tendència. Hi ha un relat falsari que es continua mantenint, mentre el país es dessagna entre tanta deixadesa pràctica. Fa anys que no hi ha, en termes reals, un projecte de país més enllà de plantejaments idíl·lics i probablement irreals. No hi ha polítiques de desenvolupament econòmic, no s'inverteix en reindustrialització i els esforços en innovació són molt escassos. Hem perdut competitivitat econòmica, ho fíem tot a un sector turístic regressiu i Barcelona ha deixat de ser la ciutat referent de la Mediterrània. El món ja no ens mira. Faltats d'inversió i amb intents privatitzadors els serveis públics són lluny de ser modèlics i d'estar a l'alçada d'un estat de benestar avançat, mentre la desigualtat social progressa i les persones en zona d'exclusió són cada vegada més. La pandèmia ha acabat per fer-nos mostrar les vergonyes. El pro-

blema no és tant que no s'hagi gestionat de manera gaire digna l'emergència sanitària –a tot arreu s'han comès errors–, sinó que s'hagi optat primer per polititzar-ho de manera burda culpant de les imperícies pròpies l'Estat, per passar després a un període, que arriba fins avui, on la prioritat és fotre's els plats pel cap entre els socis de govern els quals a les portes d'unes eleccions es mostren incapaçs de prendre les mesures que la greu situació demana. Molta sobreactuació, innombrables i llarguíssimes rodes de premsa sense sentit i no es transmeten missatges clars a la ciutadania. Posicionaments i manifestacions sempre en clau de deixar en evidència uns contrincants que, coses paradoxals, són els seus socis de govern.

S'imposa un canvi de cicle, de cultura i d'actitud. Probablement, també, de gent. Es necessiten eleccions i, guanyi qui guanyi, el govern que surti de la correlació parlamentària prengui les regnes, tanqui el llarg període de deixadesa i acabi amb aquest buit de poder que resulta del tot insostenible. Probablement, no només seria bo sinó també necessari poder bastir una majoria la preocupació de la qual siguin les polítiques econòmiques i socials, el benestar de la majoria, i s'emprenqui un camí de dinamització i s'expliqui un autèntic full de ruta. Trencar la dinàmica dels blocs, malgrat el que es digui en campanya electoral, és aparentment el millor camí per intentar recuperar una

convivència i cohesió de fa temps perduda. Restablir aquell vell eslògan de "Catalunya, un sol poble", que ara ens sona molt llunyà, gairebé una entelèquia. Les eleccions, doncs, són la porta d'entrada d'una nova època política i social a Catalunya, no n'hi ha una altra. Haurien de simbolitzar no tant un canvi de sigles com d'actituds i predisposicions. Darrerament, hi ha qui posa en dubte la seva celebració en la ja tardana data del 14 de febrer. La pandèmia no hauria ni pot ser l'excusa. Es poden celebrar amb totes les garanties sanitàries, com amb elles continuem anant cada dia a treballar o a comprar. Justament perquè estem en una situació excepcional que requereix un govern fort que no tenim, resulta ineludible no posposar més una cosa que és necessària i inajornable. Fins fa molt poc, la major part de l'arc parlamentari ho compartia. El cop a la taula que ha donat el PSC amb la candidatura de Salvador Illa, l'abandó de l'estratègia del perfil baix que havia practicat, fa que ara alguns partits vulguin ajornar els comicis, guanyar temps i a veure si, mentrestant, desgasten el candidat socialista. Una vegada més el càlcul electoralista per davant del que és necessari. Tinc la sensació que una bona part de la ciutadania, independentista o no, comença a estar una mica farta de tot això. Es podria donar el cas que el temps guanyat se'ls fes molt llarg a alguns que es pensen que els juga a favor.

Susanna Barquín

DE ROSSEGONS

Un altre vindrà

No hay vida como la honra és una comèdia burlesca que va escriure Juan Pérez de Montalbán en la primera meitat del segle XVII. Regnava Felip IV, i era costum que hi hagués representacions curtes, paròdiques, al Palau Reial, amb la finalitat de fer riure la gent. En aquesta comèdia de Montalbán, un dels personatges, Tristán, explica el conte següent, traduït i, sobretot, interpretat, perquè de tota manera s'hauria d'actualitzar aquell castellà:

Escolta, a propòsit, un conte. Va emmaltir un home d'un ull, i tant va créixer el mal que d'aquell ull va quedar cec. Amb l'ull que li va quedar veia i feia el que podia, sense ni aigües ni cures ni uncions que possessin fi al mal. Fins que algú li va dir que visités el Crist de Zalamea, que per diverses formes el coix, el cec i el mesquí, amb l'oli diví de tots els mals es cura, i aquell home va anar a trobar el Crist. Només entrar al sobirà lloc, va sucra les mans a l'oli de llum, i es va

fregar els ulls per una part i per una altra. Va sentir un dolor tan gran a l'ull bo que ja no hi veia amb cap dels dos. I ja que no hi havia remei, al cap d'una estona, com va poder, es va acostar al Crist i amb més còlera que fe, amb grans veus va dir "Senyor, a qui em consagro? Ja no demano un miracle, sinó el que tenia". El dolor va cessar i, al moment, content de retrobar l'ull, va marxar sense més. En altres comèdies de l'època apareixen també versions d'aquesta història que va passar a la posteritat amb una dita en castellà: "*Virgencita, que me quede como estoy*".

Jo diria que, en català, l'equivalent seria "un altre vindrà que bo el farà", o "roí vindrà que bo el farà". Desconec, però, quin podria ser l'origen d'aquestes dites. Trau això a les dates en què som. Temps de bons desitjos i sobretot de propòsits per al nou any. Mira que podríem demanar que el 2021 fos un any de canvi positiu, que tinguéssim un projecte en marxa que ens capgirés la

vida a cadascun, en positiu, és clar, que ja sabem que el roí pot arribar quan vulgui. Un projecte, sigui quin sigui, que ens faci, si no feliços, almenys satisfets. Una il·lusió. Em temo, però, que aquest 2020 ha estat fatídic per a molta gent, que més d'un ha quedat borni, i la por de la ceguesa farà que, com el del conte de Montalbán, demani almenys el que tenia. Sap greu. Sap greu que hi hagi bornis i ceguera, és clar, i, sobretot, que, com el de la comèdia, acabem contents de quedar-nos sense ull.

Si per mi fos, demanaria que la creativitat i el pensament divergent es fomentin. No que es fomentin més, sinó que es fomentin, i sense dilacions. Que la rebel·lia no s'accepti, que s'incentivi. Que aquells que volen provar de fer-ho d'una altra manera tinguin el suport necessari per equivocar-se, perquè segur que també la poden encertar, i millor. I que deixem de pensar que un altre vindrà que farà bo el que tenim.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Anna Tomàs i Mayolas

Estimar és no parar mai de moure les ales

EL COLIBRÍ

Autor: Sandro Veronesi
Traducció: Pau Vidal
Editorial: Edicions del Periscopi
Lloc i any d'edició: Barcelona, 2020
Nombre de pàgines: 327

En Marco era tan menut que la seva mare l'anomenà colibrí. El colibrí, o picaflor, és aquell ocell petit i fràgil que mou les ales rapidísimament per mantenir-se al mateix lloc i poder alimentar-se del nèctar de les flors. En Marco finalment va créixer, potser gràcies al tractament que li van acabar fent, però no va deixar de fer batre les ales fins al final dels seus dies. I no va ser per alimentar-se sinó per fer de puntal dels altres. Un puntal col·locat damunt de la sorra d'una platja, inestable i inexplicablement ferm. Un puntal discret i, alhora, essencial en la vida de tots els personatges que va descriu-vint-nos.

No és una novel·la de format clàssic, més aviat és un jardí de flors per on acompanyem el colibrí per anar filant totes les peces de la seva vida, algunes flors són cartes que en Marco escriu al seu amor, d'altres són correus electrònics escrits al seu germà per desmuntar el pis dels pares, d'altres un narrador ens explica el que va passar, d'altres són diàlegs, etc. Peces diverses que, a bon ritme, ens van portant endavant i enrere de la seva vida, per conèixer-

la tota.

Dotat d'una sensibilitat que li permet observar i comprendre els estats anímics dels qui l'envolten. Marcat per la desgràcia de la mort prematura de la germana, i la manca de felicitat dels seus pares com a parella, que condicionen la seva manera d'entendre la vida i la relació amb les dones que estima. Dedicat a la cura dels altres, tant professionalment com personalment. És l'home que no defuig la desgràcia, el que es queda a la vora dels pares i els vetlla, i és qui cria la seva filla. En definitiva, el relat de tota una vida d'un home normal, com tants d'altres, amb les seves caigudes, peculiaritats i desgràcies, com la de tants altres.

Veronesi sembla voler mostrar la importància de les estructures afectives, que no vol dir les tradicionals, la de les ferides emocionals, i sobretot la força interior que davant situacions límit et permet continuar movent les ales.

I malgrat tot el que explica no és un llibre trist ni depriment, sí que la nostàlgia hi té un paper important, però també el tenen, i molt, el sentit de l'humor, la tendresa i l'amor.

Dolors Altarriba

Un silenci eixordador... cap al final

LA PACIENT SILENCIOSA

Autor: Alex Michaelides
Traducció: Anna Puente i Lucilà
Editorial: Som Ara Llibres (Amsterdam)
Lloc i any d'edició: Barcelona, 2019
Nombre de pàgines: 397

Alicia Berenson és una pintora tancada en un centre psiquiàtric després que assesta cinc trets al seu marit i perd la parla. El seu silenci serà un dels protagonistes de la primera novel·la del xipriota Alex Michaelides, que porta per títol *La pacient silenciosa*. Guionista de cinema de professió, està especialitzat en literatura i psicoteràpia, les dues temàtiques que aborda en aquest llibre en forma de *thriller*. Algunes crítiques l'han definit com el "thriller perfecte". Si ho és o no ho haurà de decidir cada lector, això sí, un cop ja passi pels darrers capítols perquè és aleshores que arriba el que li podria donar aquesta definició. I sobre això, poc més es pot dir si no es vol obrir la caixa de trons.

Així que la història és explicada en primera persona per Theo Faber, un ambiciós terapeuta que s'ha proposat fer parlar l'Alicia quan ja fa sis anys que no diu ni mu. El perquè de la seva dèria és aleatori: potser n'està enamorat? Vol demostrar que té tècniques suficients per fer-ho sense medicació i així optar a un lloc de treball més important? Pel seu ego? La novel·la té una narració senzilla que no ens acaba d'explicar què és el que li ha passat

realment a l'Alicia. És cert que com que el seu pare es va suïcidat té trastorns incompresos? De veritat va matar el seu marit, a qui estimava tant? L'autor ens va oferint per capítols peces que no encaixen amb allò que volem saber. També el que afecta la vida personal de Faber. Un home que se sent poc estimat pels seus pares i amb les seves també necessitats terapèutiques, casat amb una dona de qui dubta. Per tant, com un puzzle, el lector no encaixa les peces, entre les quals hi ha fragments del diari de l'Alicia, la seva única veu, fins al final.

I per si no n'hi havia prou amb els dos personatges principals, la història compta amb l'entorn de l'Alicia, que en Theo investiga buscant exonerar-la d'aquest assassinat, cada un amb la seva creu i els seus secrets, amb la pressió de treballar en un centre psiquiàtric a punt de tancar i amb la incògnita de què volia explicar en el seu darrer quadre, titulat *Alcestis* en referència a una llegenda on a l'heroi Admet se li dona una alternativa a la mort: canviar-se per algú altre. Es llegeix bé, i si en algun moment sembla que no sap on va cal tenir paciència fins al final, que és quan arriba el xoc i d'aquí, potser, la definició de *thriller perfecte*.

NOVETATS EDITORIALS

'Lampun'
Ruy d'Aleixo
Ed. Males Herbes

L'escriptor i traductor Ruy d'Aleixo, de Sant Feliu de Codines, obre l'any a Males Herbes amb el ressò dels contes orientals. Parla de la història de dos cosins arruïnats als quals ofereixen la feina de botxins. No sols l'accepten sinó que hi excel·leixen. Fins que un dia han d'executar Lampun, un ésser dòcil, que no sembla d'aquest món.

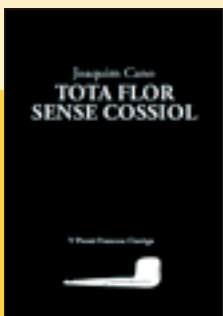
'Isabel-Clara Simó'
Jordi Tormo
Ara Llibres

Ara que es compleix un any de la mort d'Isabel-Clara Simó arriba aquesta primera biografia autoritzada de l'escriptora. Jordi Tormo va conversar llargament amb ella en la recta final de la seva vida, quan ja se sabia malalta. Els seus inicis, els seus èxits, les seves amistats amb altres creadors... La veu d'una dona lliure i compromesa fins al final.

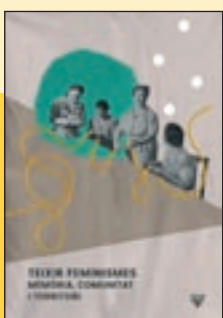
'Filla de l'1 d'octubre'
Laura Borràs
Enciclopèdia

Eina de màrqueting electoral o forma de conèixer millor els candidats a unes eleccions? Els llibres escrits per polítics o al servei d'aquests proliferen abans d'unes eleccions. Ara és Laura Borràs qui explica en primera persona la seva trajectòria en els darrers anys, que l'ha portada des del món acadèmic a ser candidata a presidir la Generalitat.

'Tota flor sense cossiòl'
Joaquim Cano / LaBreu Ed.

Tota flor sense cossiòl (premi Francesc Garriba) és el poemari que ha permès a Joaquim Cano dirigir la força de les paraules cap a la destrucció de la realitat que el conforma. El seu primer llibre es basteix a partir d'un ús suggerent d'imatges per dibuixar el trànsit d'un jo que qüestiona els fonaments de l'existència i les possibilitats del llenguatge.

'Teixir feminismes'
Diverses autores
Caliu Espai Ed.

La majoria dels textos que s'apleguen en el llibre són un recull d'experiències pràctiques que han fet xarxa amb altres col·lectius dels feminismes, així com amb altres lluites com l'urbanisme, la defensa del territori, l'antifeixisme o l'internacionalisme, i que mostren les noves maneres de fer del moviment feminista, confluint amb altres lluites.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

Can Recolons

“Quan jo vaig néixer, el 30 de juliol de 1921, a Ribes de Freser no hi havia, segons he pogut saber de molt bona font, cap mena de guarderia infantil, en el sentit actual. La fàbrica, però, havia tingut fins a la guerra del 1936 un servei elemental per als més petits i, més endavant, una escola i tot. Hi havia àvies o ties solteres que s'estaven a casa mentre els pares eren fora, treballant, i encara es podia comptar amb dones grans que es dedicaven, per un petit sou, a atalaiar criatures d'altri, més d'un nen alhora, de parents o veïns.

Com explica Agustí Pons a *L'impuls obstinat*, vaig néixer una mica més amunt del portal de la colònia, en una de les cases de dos pisos que hi ha pujant a la dreta. El carrer no tenia nom encara. Ara es diu de Balandrau, pel pic que l'encapçala. La casa pairal era a l'altre costat del carrer, d'esquena al riu i damunt la resclosa que havia estat d'un molí. Encara se'n veu un tros si es mira des de l'altra banda del riu. El vell casal no era obra de la colònia, sinó anterior, probablement de mitjan segle XIX i, com que no estava en línia amb les altres cases de les famílies de la colònia, formava un encaix al carrer que feia una placeta. La casa dels meus avis era, doncs, la més antiga i de més caràcter. En deien a can Fidel, el nom del meu avi. M'agradava, segons els primers records, anar a dormir a casa dels avis, on em trobava abocat al Freser, que passava arran. Era com pujar sobre el riu i sentir-ne el remoreig incessant i la sentor fresca, humida, que es respirava a la cambra. Per fer les necessitats calia sortir cap al balcó, al tancat d'obra que sobresortia de les portes i contenia la comuna, la qual donava directament al riu. Mai no dormia sol, perquè érem colla. Algun jove, solter, s'hi estava o hi anava. Ens fèiem companyia. ”

Joan Triadú

AUTOR
Joan Triadú
(1921-2010)
OBRA
'Memòries d'un segle d'or'
Ed. Proa, 2008
INDRET
Fàbrica i colònia de can Recolons
MUNICIPI
Ribes de Freser
COMARCA
Ripollès

Joan Triadú va néixer a Ribes de Freser, a la casa número 1 del carrer avui denominat Balandrau per estar presidit al fons per aquest cim. Tenia dos pisos i estava dins del recinte de la fàbrica de filatura de can Recolons, on treballaven el pare, l'oncle i l'avi Fidel. Al ser-hi al davant podem llegir aquest fragment de les seves memòries. L'any 2021 és el del centenari del naixement de Joan Triadú, del que parla en aquest text.

WIKIMEDIA COMMONS

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

155

LÈXIC

Els sons dels animals (II)

Un dia més tractarem de les onomatopeies i dels noms dels sons que els animals emeten, però els d'avui no són domesticats. L'abella, em podeu dir, els humans l'hem domesticada una mica, tot i així la posarem dins el sac dels animals salvatges. Aquest infatigable insecte bat les ales i produeix un so que en català l'escrivim així: **zum-zum**. D'aquesta onomatopeia n'hem format dues paraules: el nom, **zumzeig**, i el verb, **zumzejar**.

Els coloms i les tórtoraes **parrupen** o **parrupegen**, i el nom sobre el qual s'han format aquests verbs és **parrup**, que és el seu cant. Els ocells petits fan **piu-piu**, és a dir, **piulen**, i el nom format a partir de l'onomatopeia és **piuladissa**. El crit de la gralla i del corb és el **grall** i el verb resultant és **grallar**.

La serp fa un soroll semblant al d'una essa continuada (**sss**), es pot dir que emeten una mena de **xiulet** i que, per tant, **xiulen**. La granota, que és engolida per la serp, fa **roc-roc**, del seu crit profund i greu se'n diu **rauc** i el verb és **raucar**. El grill, al seu torn, abans de ser atrapat per la poderosa llengua viscosa del batraci, feia **cric-cric**. Els grills **carrisquegen** i el seu imponent i agradable so el fan aixecant obliquament les seves ales, que és el **carrisqueig**.

I, per acabar, els dos temibles de la selva: l'elefant i el lleó. El primer, amb la seva llarga i forta trompa, **bramula** i el nom d'aquest so és el **bramul**; i el segon fa **graa**, **rugeix** i el nom del so és el **rugit**.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de **vic.ass@cpnl.cat**

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

What's that got to do with the price of fish?

On 1st January 2021 the Brexit transition period, meaning an end to the free movement of people, goods, and services. One of the biggest impacts will be on travelling in the Schengen Area, with British citizens only being allowed to travel to EU countries for up to 90 days out of every 180 days. This is significant, since many Brits own holiday homes on the continent, especially in Spain and France. They will have to carefully calculate how much time they spend in the Schengen Area.

Another area which has received miles of newspaper coverage is fishing rights. In fact, regaining control of British fishing waters was a key component of the Leave campaign in 2016. Although fishing is a tiny part of the British economy (around 0.1%), it carries huge political and symbolic weight, and became a key issue in Brexit negotiations.

Can you match the following fish-related idioms to their meanings?

1	What's that got to do with the price of fish?	a	An important person.
2	I can't be bothered with this nonsense. I've got better fish to fry.	b	Someone who doesn't show their emotions.
3	He's a big fish.	c	To have better, more important things to do.
4	She's a cold fish.	d	When something is totally irrelevant.
5	He's looked like a fish out of water at the gym.	e	To be in an uncomfortable situation.

CATALÀ

I què té això a veure amb el preu del peix?

El primer de gener de 2021 s'ha iniciat un període de transició del Brexit. Això vol dir la fi del moviment lliure de persones, mercaderies i serveis. Un dels impactes més importants es donarà viatjant a l'espai Schengen. Els ciutadans britànics podran viatjar a països de la Unió Europea sense visat per un màxim de 90 dies en períodes de 180 dies. Això és molt important, ja que molts britànics tenen cases de vacances al continent, especialment a Espanya i França. Hauran de calcular amb molta cura quant de temps passen a l'espai Schengen.

Un altre tema que ha ocupat moltes pàgines als diaris ha estat la política pesquera. De fet, recuperar el control de la pesca a les seves aigües va ser un punt clau de la campanya de 2016 per sortir de la Unió Europea. Tot i que la pesca representa una part molt petita de l'economia britànica (al voltant del 0,2%), té un pes polític i simbòlic molt gran i ha estat un punt clau de les negociacions del Brexit.

Relaciona les següents frases fetes sobre el peix amb el seu significat:

Les solucions de la setmana anterior:

■ 1 a) saying white rabbits first thing in the morning is supposed to bring you luck; ■ 2 b) putting a new pair of shoes on the table is a bad omen: this means that someone has died; ■ 3 b) opening an umbrella inside is unlucky; ■ 4 a) throwing salt over your shoulder blinds the devil; ■ 5 a) true: seeing one magpie means sorrow; ■ 6 b) you salute a magpie; ■ 7 b) 7 is the lucky number; ■ 8 a) luck runs out of a horseshoe if it's upside down; ■ 9 b) you hold your breath when you drive past a cemetery so you don't breathe in the souls of the dead; ■ 10 b) it's unlucky to pass someone on the stairs.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

NICK CAVE & THE BAD SEEDS

'Murder Ballads'

Reprise/Mute, 1996

La violència i la mort sempre han estat presents a les cançons de Nick Cave. Em sembla que no és pas un senyor gaire optimista. I el 1996 es va despenjar amb aquest *Murder Ballads*, en què la mort, sempre violenta, és l'únic protagonista. Ja ho diu el títol: balades d'assassinats, alguns dels quals basats en històries més o menys reals. En dues de les cançons Cave està ben acompanyat: a "Henry Lee" fa un duo amb la gran PJ Harvey (ella és la dolenta que mata el seu amant, Cave); a "Where the Wild Roses Grow", el fa amb la llavors molt popular Kylie Minogue, que és la víctima. El vídeo d'aquest última cançó es va fer molt famós en el seu moment. Potser és el tema més conegut de Nick Cave. Altres cançons destacades són la rítmica "Stagger Lee", que en directe Cave la porta fins al paroxisme,

i "O'Malley's Bar", 14 minuts de piano, orgue, baix i bateria per descriure en primera persona la matança que un guillat organitza a l'interior d'una taverna, a trets i a cops d'un cendrer de la mida d'un totxo. Ara bé, tots els altres temes són imprescindibles. Sort que el disc acaba de manera optimista, amb una meravellosa versió d'un tema de Bob Dylan, "Death Is Not the End", on Cave, cada membre dels Bad Seeds, PJ Harvey, Kylie Minogue i Anita Lane canten una estrofa. La mort no és el final, diuen, però després d'escoltar les nou cançons anteriors, no t'ho creus pas.

EL TEST

David González

Primer instrument que vas tocar? La flauta dolça a l'escola i la caixa amb els grallers de Folgueroles. **Primer grup del qual vas formar part?** No+tr3s. **Primer concert en directe.** El 24 de març de 1996 al Moska de Folgueroles amb No+tr3s. **Primer disc que et vas comprar?** *Terra de vents* de Sangtraït. **Quants discos tens?** Uns 400. **Salva'n tres.** *Made In Japan*, de Deep Purple; *Crises*, de Mike Oldfield; i *Lean Into It*, de Mr. Big. **Grups (o músics) de capçalera.** Va molt a èpoques però diré Dream Theater, Toto, Iron Maiden, Muse... **Un concert (com a públic) per recordar.** Toto el 15 de març de 2006 a Tolosa de Llenguadoc.

NOTES

Quins seran els principals discos del 2021 (2a part)

La setmana passada us vam avançar alguns dels principals discos que s'editaran aquest 2021 citant els noms d'Oques Grasses, Lildami, Txarango, Joan Dausà, Beth o Cesk Freixas. Però n'hi ha molts més i avui ampliarem la llista. Així, entre d'altres, aquest 2021 també hi haurà el segon disc en solitari de Caïm Riba. L'àlbum es titularà *Llunes de Plutó* i s'editarà al mes de març. També estrenaran disc el grup de fusió Porto Bello i els maresmencs Ebri Knight, que durant el 2020 van ampliar la banda incorporant-hi dues membres (Alba Atcher i Laia Anglada). El nou treball es titularà *Carrer* i s'ha finançat gràcies a una campanya de micromecenat-

ge. Durant la primavera també veurà la llum un nou disc de Marina Rossell i a la tardor reapareixerà amb nou disc el cantautor de Solsona Roger Mas. I parlant de retorns, aquest any també hi haurà nou material de l'inqualificable Ariel Santamaria i la Banda del Doctor Juantxi. El reusenc publicarà un disc doble que es titularà *Cançons RTV*. El

2021 també serà l'any del debut discogràfic de Sara Roy. L'ex-Macedònia –companya sentimental de Miki Núñez– s'estrenarà en solitari aquest febrer. Una mica abans, concretament el 28 de gener, també es publicarà el segon disc en solitari d'Eduard Costa, exmembre d'Els Amics de les Arts. L'àlbum es titularà *Arrapat a tu* i tindrà 12 cançons. Per acabar, també s'espera el novè disc d'estudi de Mishima i noves entregues de Miquel Abras, Joana Serrat, Guillem Roma, The Sey Sisters, Germà Aire i també del guitarrista de Lax'n'Busto Pemi Rovirova, que debutarà en solitari amb un nou projecte acompanyat de la banda Els Invictes.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

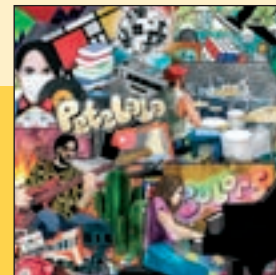
Jordi Sunyer

LUW
'Viatge a la immensitat'

CLAUDIO GABRIEL SANNA & RALL GRUP
'Mirau que sem...'

PETE LALA
'Colors'

L'inventor de Luw és Lluís Costa, un guitarrista i productor gironí conegut per haver *domesticat* Adrià Puntí i per haver tocat també en directe amb altres patums com Kitsch o Pulpopop. Ara, en solitari, ha facturat un disc de pop en majúscules que pel que fa a sonoritat ens recorda a l'enyorat David Bowie (sobretot a *Mil planetes*, el primer *single* del disc) i també als Beatles més energètics (*Aquesta terra*). L'àlbum es publica avui mateix i pot ser una de les grans sorpreses d'aquest 2021. Costa, a més, s'ho ha gravat i fet pràcticament tot sol. Doble mèrit.

Mirau que sem anant i mirant: Cançons de festa, sàtira i taverna de l'Alguer. Aquest és el títol i subtítol sencer d'un disc molt aconsellable que serveix per comprovar que, ni que sigui musicalment, el català en terres alguereses segueix ben viu. Sanna, que des dels anys 80 treballa per *salvar* el català de l'Alguer primer amb Càlic i més endavant cantant en solitari, ha fet ara un treball de folk acompanyat de Rall Grup que es pot equiparar a qualsevol altre disc d'aquest gènere que s'editi arreu del món. El treball, per tant, no és només per a nostàlgics.

L'escena pop del País Valencià és com la bota de Sant Ferriol. Últimament no para de rajar. I un dels darrers descobriments és Pete Lala, un trio format per Marina Alcantud al piano i la veu (i també a la composició de totes les músiques i lletres), Rafa Alcañiz a la bateria i Borja Flores al baix que debuten discogràficament amb *Colors*, un treball amb deu cançons amb lletres en valencià i influències que van des del jazz clàssic al rythm'n'blues, el soul i les sonoritats avantguardistes d'artistes com Jacob Collier o Robert Glasper. Interessant.

SOUND AND VISION

Ramon Solé / ramonsolemusic.com

‘György Ligeti: Portrait’

Un dels factors que expliquen la capacitat de penetració psicològica de *2001: una odissea espacial* és l'extraordinària selecció de música. I bona part de les textures sonores de la pel·lícula de Kubrick, les que projecten més misteri i cangüeli, les proporciona l'obra excepcional de György Ligeti. Feia temps que em preguntava com devia ser la persona al darrere d'aquestes sonoritats tan connectades amb els dimonis de l'ànima i els abismes tenebrosos de l'existència i fa uns dies, remenant per Youtube, vaig trobar les respostes.

Cal dir que *György Ligeti: Portrait* (Michel Follin, 1993) és un documental d'aire bastant acadèmic i antigot: una entrevista d'una hora amb el compositor amb moltes imatges d'arxiu intercalades, fragments de les obres i poc més; res a veure amb els formats més dinàmics de documental musical a què estem acostumats. El que explica aquest senyor, però, és molt interessant i permet entendre d'on van sortir fenòmens sonors com *Atmosphères*, *Lux Aeterna* o *Requiem*, que continuen posant els pèls de punta 80 anys després. La veritat és que, amb el que li va tocar viure, és difícil que l'home tingués l'ànim per escriure valsos, diguem-ne.

György Ligeti (1923-2006) va néixer a Transilvània, Romania, en una família d'hongaresos jueus. La seva vida va transcórrer plàcida fins que el 1943 es va capgirar pràcticament d'un dia per l'altre: es va veure for-

çat a treballar pels nazis i els pares, el germà i altres parents van ser deportats a Auschwitz; només la mare va sobreviure. Després de la guerra, Ligeti es va traslladar a Budapest desitjós de treballar amb el seu ídol, Béla Bartok, per descobrir tot just arribar que el cèlebre compositor hongarès havia mort recentment. Tot i així, s'hi va quedar per continuar la carrera musical i quan ja semblava que les turbulències s'havien acabat, el 1956 va haver de fugir a Viena per l'esclat de la revolta hongaresa contra els soviètics. Al documental, Ligeti admet que, tot i les seves maneres educades i civilitzades, porta a dins una mena de violència de la qual no es pot desemparar. No se li pot retreure.

György Ligeti: Portrait també aprofundeix en la particular concepció que el protagonista tenia de la música: el fascinaven els sons que anomenava *estàtics*, deslliurats del moviment que proporcionen ritme i melodia. I així va concebre les seves obres més icòniques: ambients de límits difusos en què els sons es disposen per capes i s'allarguen i van metamorfosejant-se, i en què les línies divisòries dels compassos són simples orientacions perquè els intèrprets sàpiguen més o menys per on van, però en cap cas indiquen una pauta rítmica.

El documental repassa tota la carrera de Ligeti i els fets que el van moldejar com a persona i compositor, mostra part del seu procés creatiu, la seva relació amb patums de l'avantguarda com Stockhausen i Koenig, les principals obres, etc. En definitiva, com diu el títol, se'ns ofereix un retrat força complet d'un músic fascinant. El trobareu en francès, subtítulat en anglès.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Sarah, dolça Sarah

L'abril de 1994 va aparèixer a Ripoll el número zero de *Fimosis*, el fanzín independent de cinema, música, literatura i infracultura en general. En aquella època dubto que haguéssim sentit a parlar encara d'internet, quan amb un grapat de coetanis aficionats a aquestes disciplines artístiques vam tirar endavant un projecte que es va perllongar fins al 2001, sense haver pogut superar el format de fotocòpia i tips que la seva repercussió fos mínima.

Més enllà del relatiu interès que poguessin tenir els articles de *Fimosis*, l'alarmant absència de cultura musical que en general pateix també la societat catalana ha condemnat projectes molt més seriosos com les revistes *Benzina*, *Rockdelux*, o en àmbits com el còmic, l'enyorada *El Víbora*.

Anterior en el temps, però amb una repercussió infinitament més important, Clare Wadd i Matt Haynes van crear un segell discogràfic que inicialment es distribuïa a través d'un fanzín amb flexi-disc de regal. El format flexi, que aquí ens va arribar gràcies a la revista *Ruta 66* i les tirades que en va regalar de les excel·lents *Heaven* o *Insurrección*, de Robyn Hitchcock & the Egyptians i El Último de la Fila respectivament, va tenir un arrelament molt més destacat a les illes britàniques. Sarah Records

va ser el nom de la discogràfica de Wadd i Haynes, que posteriorment fou triada per *New Musical Express* com la segona independent més influent del món de la música.

El catàleg de Sarah Records va incloure sobretot a bandes d'indie-pop anteriors o perifèriques al brit-pop, però amb una capacitat de recercar cançons perfectes, que és el què en definitiva haurien de pretendre la majoria de formacions musicals del

planeta. Per la seva plantilla hi van desfilar grups com Heavenly, Another Sunny Day, St Christopher, The Sea Urchins, Boyracer, Shelley o The Field Mice, de qui últimament m'he enamorat gràcies a la rotunda bellesa de la seva cançó *Sensitive*.

L'esperit realment independent de Sarah i la voluntat de no convertir-se en una discogràfica convencional (sempre van ser reticents al format LP) va propiciar que tot just arribar a la referència número 100 dels seus *singles*, abaixessin la persiana per esdevenir llegenda. Afortunadament ens en queda la música, l'exemple, i la sensació que en matèria de manifestacions artístiques els catalans i els nostres veïns de l'oest, ens trobem a anys llum d'altres realitats que sovint menystenim amb una ignorància catedralícia.

Divendes, 6 de novembre de 1987
Clare Wadd i Matt Haynes creen el segell indie Sarah Records a Bristol (Anglaterra)

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo/@joancarredondo

L'ESCALADA DEL PREU DE LA LLUM

En el sector elèctric circula una dita irònica que ve a dir que "si mai t'han explicat el funcionament del mercat a l'Estat i ho has entès és que t'ho han explicat malament". Amb aquest precedent, pretendre explicar en termes comprensibles els motius que estan portant aquests dies al *dejà vu* de l'escalada dels preus de la llum no deixa de ser un repte. Hi ha un fet cert: tristament es torna a produir la circumstància que l'electricitat dispara el preu precisament en moments de punta de demanda com és l'onada de fred d'aquets primers dies de 2021.

Per posar en context, i a tall de resum, el cost de l'energia elèctrica es va disparar a finals de la setmana passada i ha continuat alt en l'arrencada d'aquesta. Ha tocat preus que no s'havien produït des de feia deu anys i han superat fins i tot episodis que van motivar investigacions de la comissió de la competència i retocs en el sistema –per cert, per fer-lo encara més complex–. En el que es porta de mes de gener, el preu està en una mitjana de més del 30% per sobre del mateix període de fa un any –i això vol dir d'abans que la paralització motivada per la pandèmia empenyés els preus a la baixa durant bona part de l'any passat–, segons dades de l'organització de consumidors Facua.

De fet, aquest no és exactament l'increment que es veurà en la factura de la llum que rebran els clients, perquè el preu de l'electricitat no parteix només del que realment es consumeix. De fet, el consum només representa poc més d'un terç del total de la factura. La resta són impostos i uns costos fixos o regulats, com poden ser la potència contractada, el lloguer dels equips, l'accés de les elèctriques a la xarxa o determinats finançaments per dèficits de tarifa acumulats o subvencions al carbó nacional o a la generació amb energies renovables, per posar alguns exemples.

Si ja és prou complicat saber la composició dels costos fixos, encara ho és més saber com s'estableixen els costos variables, que són els que actualment s'estan incrementant. Per explicar-ho d'una manera sintètica es podria dir que, en funció de l'experiència acumulada, es pot calcular amb força precisió quina serà la demanda que hi haurà cada dia a una determinada hora. Les companyies subministradores es dirigeixen a les generadores d'electricitat

que, en funció de les previsions, assenyalen quina font energètica estarà més en disposició d'aportar electricitat en cada moment. No és el mateix el cost de produir energia amb el vent o el sol –les renovables–, que amb una central nuclear, o una central de cycle combinat, o una de carbó. Les renovables i les nuclears solen ser les més barates, però si no fa vent o no fa sol, cal que entrin les altres fonts de generació, amb costos de producció més cars. Cada vegada que cal acudir a aquestes fonts més cares, el preu puja i, a més, s'aplica aquest preu més car per a tota l'energia generada en aquell moment. Això val per les factures de la llum del preu voluntari per al petit consumidor, la més habitual. Hi ha encara més possibilitats en funció del contracte que s'hagi fet amb la companyia subministradora.

Aproximadament, l'explicació del que està passant aquests dies és aquesta. Hi ha menys producció d'energia solar, perquè hi ha menys hores de llum. L'eòlica ha baixat perquè hi ha dificultats que funcioni tant si hi ha poc vent com si n'hi ha massa. Si les centrals nuclears no tenen capacitat per substituir aquesta energia que no s'ha generat amb fons renovables, entren a l'escenari les fonts més cares. Els cycles combinats funcionen amb gas natural, que està en un període de forta demanda perquè hi

ha una onada de fred i algunes dificultats de subministrament des d'Algèria, que és el país del qual prové el gruix de gas natural que es consumeix a l'Estat. Quan entra el carbó, que ja d'entrada és la font més cara, es produeix un sobrecost, perquè l'emissió de CO₂ està penalitzada. Una tempesta perfecta. Més perfecta que la tempesta Filomena, causant indirecta de la situació perquè ha portat associada una forta davallada en les temperatures.

Aquest vindria a ser el context d'aquests dies, però com que el cost de la llum és una qüestió recurrent per a un país que acostuma a figurar en primeres posicions en el rànquing europeu de preus, convindria passar una capa de vernís teòric sobre aquesta plasmació pràctica d'un sistema que es caracteritza per qualsevol cosa menys per la transparència. El preu de la llum està més sovint d'actualitat per les pujades que per les baixades i la constatació consegüent és que el consumidor és el principal perjudicat. Ho és perquè paga una energia cara, i ho fa a partir d'uns paràmetres poc comprensibles i, per tant, sense gaires oportunitats per plantar-hi cara. Tot plegat en un sistema que, si bé sobre el paper dona opcions de llibertat d'elecció, en la pràctica configura un mercat en el qual cinc operadors en controlen més del 80% en un règim que els manuals d'economia qualificarien d'oligopoli.

La repercussió del gran creixement del cost en brut de l'energia serà, com diu la ministra del ram (el ram es diu, coses del màrqueting, Transició Ecològica) d'uns quants euros. Uns quants euros pot voler dir que, si es manté el cost com en les xifres rècord de divendres passat, pagar una factura de més de 83 euros, 15 més que fa un any –no és pas poca pujada–. Però el que posa de manifest la situació actual, com les anteriors en les quals s'han obert investigacions de cara a la galeria sense resultats gaire tangibles, és la necessitat de plantejar algunes regles del joc que, com a mínim, aportin més transparència. Els costos fixos també es diuen costos regulats, i això significa que el govern intervé –regula– en un sentit que empeny la factura a l'alça. Si fins ara ha intervingut per apujar preus, no hauria de ser cap escàndol que pugui intervenir per rebaixar-los.

INDICADORS

Abaratiment hipotecari

- L'índex Euríbor, que és utilitzat com a principal referència per fixar els tipus d'interès dels préstecs hipotecaris concedits per les entitats de crèdit espanyols, va baixar al desembre fins al -0,497% des del -0,481% del mes anterior, segons ha informat aquest dilluns el Banc d'Espanya. Agafant de referència els darrers 12 mesos, l'índex registra un descens de 0,236 punts.

Lleuger repunt industrial

La producció industrial a Catalunya va pujar el 0,7% el novembre respecte al mateix mes de l'any passat, segons les dades provisionals de l'INE. El lleuger creixement de l'índex de producció industrial a Catalunya (IPI) trenca la tendència registrada a l'octubre, quan l'índex va baixar el 5,9%. Al conjunt de l'Estat, l'IPI registra un descens del 2% interanual durant el mes de novembre.

ALEGRIA INTERIOR

Toni Juclà (sodecaminar@gmail.com)

Invertir en l'invisible

Per aquest nou any us proposo una bona inversió. D'aquelles que en poc temps obtens alta rendibilitat i beneficis segurs. Però abans posem en context que invertir és la intenció de tenir o aconseguir el necessari per viure, tot allò que s'ha obtingut mitjançant el propi esforç i s'ha convertit en alguna cosa important per la vida. Per exemple, en la naturalesa cap ésser necessita res més que aliment i refugi. Com és també ben cert que per a l'ésser humà d'avui, les seves necessitats vitals podrien ser distribuïdes així: aliment, sostre,

roba i combustible. Amb això en tenim prou per gaudir de la vida? La majoria em direu que no, que la llista és més extensa, perquè el món és molt més complex, diferent i aïllat del medi que ens envolta. I segurament és cert, com també és cert que moltes vegades no ens trobem a gust en aquest món que hem fabricat. O no és veritat que tenim una necessitat innata a buscar?

Doncs aquest any us proposo que invertiu en l'invisible, el que no és tangible. És allò que es percep, però no es veu, allò que es nota, però no se sent, que es palpa, però no es menja. És el que ens rodeja i alhora ens fa caminar. Molts l'anomenen *txi* o *prana*, d'altres més propers *alè* i tots la defineixen com l'energia subtil. Hem de tenir en compte que invertir sense rebre beneficis és sense cap dubte una manera d'empobrir-te, per tant, invertir en l'energia subtil és predisposar-te a fer un viatge d'introspecció. Un trajecte interior i personal que no ens aïlli del món sinó que ens involucri en el que ens envolta.

Si invertir significa insistir, on insisteixes? Perquè en definitiva allò que inverteixes està sempre relacionat amb la teva idea del que és la salvació. Per tant, què és el que s'ha de salvar? Com es pot salvar? Cada vegada que inverteixes en les il·lusions estàs buscant la màgia per salvar-te, cosa per la qual esperes tenir poders, i per tant ara que no en tens, creus que ets insignificant i veus impossible aconseguir-ho. En conseqüència, tenim la tendència a sentir-nos petits i pobres, que deriva moltes vegades en falta de salut. I en canvi cada vegada que inverteixes en l'instant present invisible, poses atenció al teu interior, i gaudeixes de la cosa externa que et manté la calor vital. Cada aliment és una joia, una casa un dret, cada peça de roba un tresor. Busca a través de la meditació conscient la llavor que espera per germinar l'alegria que deriva en pau interior. Deixa per alguns instants d'invertir en coses externes, que potser hi passem massa temps. La inversió de l'invisible ens portarà a gaudir de cada instant perquè tot hi va lligat, i si veus els seus efectes, sabràs que t'acompanya. I a partir d'aquest instant ja no ens considerem pobres d'esperit, sinó simplement uns que no havíem sabut invertir correctament.

XEVI VIGUE

L'HORÒSCOP

Roser Bona

Del 15-01-2021 al 21-01-2021

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

A la feina, acaba un període de força estrès i pots començar a respirar una mica. Possibles trobades *on line*, amb vells amics. Amb Mart i Urà per Casa II, controla la Visa.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Amb Mart i Urà al teu signe, pots veure't fent coses que normalment no faries. Et sents més vigorós i enèrgic, però també et serà bo ser prudent, per evitar penediments.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

No pots viatjar i et sents engabiat. Aprofita la teva curiositat per aprendre coses noves. A la feina pot entrar algú nou, que tindrà la sensació de conèixer de sempre.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Amb una persona amiga, pots sorgir una inesperada atracció sexual. Valora si és bona idea passar a l'acció. Júpiter a Aquari a la Casa VIII inclina a protegir l'economia.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Amb tants planetes a la Casa VII, els assumptes de parella poden estar ben actius. Sigui per formalitzar una relació o per signar un divorci. No és un moment qualsevol.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

La salut és un tema que et preocupa habitualment, però ara més. Prens les mesures possibles per estar sa. Tot i la situació actual, més desplaçaments, per motius laborals.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Si tens fills adolescents, caldrà una dosi extra de paciència i tenir-hi una conversa seriosa. Algunes persones et busquen pel teu bon ànim i per rebre un bon consell.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Vius un moment una mica místic o et sents més sensible del que és habitual. Pots experimentar estranyes coincidències. T'allunyes d'algú del pasat que et tallava les ales.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Pots sentir-te inquiet. Que et costi una mica dormir i que pensis molt en el futur. Augmenta la comunicació amb els germans i fas nous amics. Posa atenció a la intuïció.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Despertes algunes enveges entre persones del teu mateix sexe i pots sentir la seva animadversió. El millor serà posar energia en altres assumptes, ja els hi passarà.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Vas deixant enrere alguns problemes que et lleven la son. Una persona pot estar estimant-te en silenci i, per ara, no et dirà res. T'involucren en un projecte social.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Com que no vols patir per les coses que veus al teu voltant, optes per trobar el teu refugi. La música, el ioga, escriure... tot plegat col·laborarà en el teu benestar.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret Valls

'El padre'

De Florian Zeller

El laberint de la desmemòria

L'escriptor i dramaturg francès Florian Zeller s'estrena amb nota en el cinema gràcies a l'adaptació del seu propi text, *El padre*, que ha comptat amb l'ajuda del cèlebre director i guionista oscaritzat Christopher Hampton.

El protagonista principal és Anthony (Anthony Hopkins), un home en la vuitantena, mordaç i autosuficient, refusa a totes les cuidadores que li envia la seva filla, Anne (Olivia Colman), al seu pis londinenc, tot i que al final s'avé a acceptar la jove assistenta Laura (Imogen Poots).

Aquest és el punt de partida d'un relat simple i enrevessat alhora, ja que només és el preàmbul d'un film que es posa en bona part en el punt de vista del pare. Es tracta d'una persona que percep una realitat dislocada que el subsumeix en un estat d'angoixa i torbació total. Aquest estat de confusió i desparament s'assoleix gràcies a l'aplicació d'una idea simple de posada en escena però de gran eficàcia dramàtica.

Ens referim al desdoblament del personat-

ge de la filla a ulls del pare i que li dona a la narració un aire paranoic. Així, en una escena casolana, la filla, interpretada per Olivia Colman, soltera i que anuncia que marxarà a viure a París amb el seu xicot, en un obrir i tancar d'ulls es transmuta en una altre dona, casada i acompanyada del marit, que l'avi percep com a intrús. Garbuix no sols de rostres sinó també de localitzacions, ja que sempre confon casa seva amb el pis de la seva filla, on en realitat es troba acollit.

Un film sobre el dolor i el sofriment d'una filla desesperada que veu com el pare es trastoca irreversiblement i a qui no pot ajudar més, cosa que obre la possibilitat d'una atenció continuada en una residència. Un trasbals emocional en tota regla que ens apropa a situacions quotidianes del dia a dia de moltes famílies, pròpies i alienes. Enmig d'un repartiment d'actuacions senzillament majúscules, Anthony Hopkins duu a terme una meravellosa i commovedora interpretació d'un home gran perdut en el laberint de la demència i la desmemòria.

OFERTA CULTURAL

V. Bigas / T. Terradas

Doble concert de Pau Vallvé a la Nau B1 de Granollers

'La vida és ara', amb Pau Vallvé. Sala Nau B1 de Roca Umbert de Granollers. Dissabte 16 de gener, 18h i 20h.

Vallvé presenta el seu nou disc, que és el treball d'algú que ha arribat finalment a ser feliç i de cop se n'adona, d'algú que ha aconseguit desprendre's dels tics que tenia.

Guillem Albà i La Marabunta obren temporada al Cirvianum

'Jaleiu', amb Guillem Albà i La Marabunta. Teatre Cirvianum, Torelló. Diumenge 17 de gener, 18h.

Comença la temporada al Cirvianum amb el nou espectacle de l'actor Guillem Albà i els sis músics de La Marabunta, en què combinen música i humor.

Espectacle de dansa a Ripoll

'Parrà', amb Miquel Barcelona i Marc Vilajuana. Església de Sant Pere de Ripoll. Divendres, 15 de gener 20.30h.

La conjugació catalana antiga de la forma verbal *apareixerà* dona nom a aquest diàleg entre la veu i el moviment, entre l'arrel i la contemporaneïtat, entre l'estructura i el canvi.

Comèdia negra al TAG

'Sopar amb batalla', de Jordi Casanovas. Teatre Auditori de Granollers. Dissabte 16 de gener. 20.00h.

En aquesta comèdia negra de Casanovas s'hi pot veure aflorar el pitjor i el més hilarant d'un grup de parelles.

Circ Pànic aterra a les Franqueses

'Mira't', amb Circ Pànic. Teatre Auditori de Bellavista. Dissabte 16 de gener. 18.00h.

Espectacle de perxa xinesa que fa una reflexió sobre la fràgil condició de l'ésser humà i sobre l'equilibri il·lusori de la vida.

CINECLUB

CINECLUB VIC
19 de gener, 20h
L'Atlàntida

'Sospitosos habituals'

EUA, 1995. Dir.: Bryan Singer

L'agent especial Dave Kujan investiga un sospitós incendi que s'ha produït en un vaixell al port de San Pedro i que ha provocat una gran quantitat de morts. Les úniques pistes que té les proporciona un estafador que ha sobreviscut a la catàstrofe. Per la seva declaració sabrà que ha estat provocat pel misteriós i terrorífic Kaiser Soze.

AC GRANOLLERS
15 i 17 de gener, 19h
16 de gener, 18h
Cinema Edison

'Sentimental'

Espanya, 2020. Dir.: Cesc Gay

Adaptació d'*Els Veïns de dalt*, obra teatral de debut de Cesc Gay. Una parella que fa més de 15 anys que viu junta convivia a casa la parella del pis de dalt, que és més jove i provoquen uns *sorolls* que els molesten. Els acabaran fent una sorprenent proposta que convertirà la vetllada en una experiència excessiva i catàrtica per a tots quatre.

CINEMES

LA ÚLTIMA GRAN ESTAFA

EUA 2020. Dir. George Gallo. Amb Robert de Niro, Morgan Freeman i Tomy Lee Jones. Comèdia. Max Barber és un productor de cinema de Hollywood de sèrie B. Després del fracàs de la seva última pel·lícula, necessita trobar un nou projecte que li permeti pagar el deute amb un cap de la màfia local. Decideix emprendre la producció d'una pel·lícula amb escenes d'acció d'alt risc, amb la finalitat de provocar la mort del seu actor protagonista, poder cobrar l'altíssima assegurança i així solucionar definitivament els seus problemes econòmics. L'actor triat és Duke Montana, una vella estrella deprimida amb problemes amb la beguda: el blanc perfecte per als plans de Max. No obstant això, els dies de rodatge van passant però Max no aconsegueix el seu propòsit, de manera que sotmet Duke a reptes cada vegada més perillosos. Paradoxalment, mentre Duke va sobrevivint escena rere escena, Max, inconscientment, està rodant la millor pel·lícula de la seva carrera.

LOS CROODS 2: UNA NUEVA ERA

EUA 2020. Dir. Joel Crawford. Animació. Obligats a partir a la recerca d'un nou lloc on viure, la primera família prehistòrica s'aventura a explorar el món amb l'objectiu de localitzar un lloc més segur al qual anomenar *llar*. Però quan

troben un idíl·lic paradís emmurallat, aquest amaga una sorpresa: hi ha una altra família que ja viu allí, els Masmejor, que van un parell de passos davant dels Croods en l'escala evolutiva. I quan els reben com els seus primers convidats, no triguen a sorgir tensions entre ells. Quan tot sembla perdut, una nova amenaça embarca les dues famílies en una aventura èpica més enllà de la seguretat de la muralla.

LOS ELFKINS

Alemanya 2020. Dir. Ute von Münchow-Pohl. Animació. Durant més de 200 anys, els Elfkins han estat vivint sota terra, amagant-se del món superior i evitant qualsevol interacció amb els éssers humans "ingrats i dolents". Però un dia, Helvi, Kipp i Butz decideixen pujar a la superfície de la terra. Després de moltes aventures, Helvi es fa amiga de Theo, un xef de pastisseria i una mica rondinaire que li recordarà a ella i a tots els altres Elfkins el seu veritable propòsit en la vida: ajudar als altres!

MADAME CURIE

Regne Unit 2019. Dir. Marjane Satrapi. Amb Rosamund Pike i Sam Riley.

Drama. Pionera. Rebel. Geni. Radioactive és la història real i increïble de Marie Sklodowska-Curie i el seu treball guanyador del Premi Nobel que va canviar el món per sempre. A mesura que descobreix elements radioactius prèviament desconeguts, aviat es fa terriblement evident que la seva recerca podria conduir a aplicacions en medicina que permetrien salvar milers de vides, però també a usos en la guerra que podrien destruir-ne milions.

MANUAL DE LA BUENA ESPOSA

França 2020. Dir. Martin Provost. Amb Juliette Binoche i Yolande Moreau. Comèdia. Paulette Van Der Beck i el seu marit dirigeixen una escola per a mestresses de casa. La seva missió és formar adolescents perquè es converteixin en les esposes perfectes. Després de la sobtada mort del seu marit, Paulette descobreix que l'escola s'està enfonsant. El maig de 1968 es comença a qüestionar les seves creences. Reunida amb el seu primer amor, André, i amb l'ajuda de la seva excèntrica germanastra Gilberte i l'estricta monja

Marie-Thérèse, Paulette uneix forces amb les seves alumnes per superar el seu estat de supressió i convertir-se en dones alliberades.

PERFUMES

França 2020. Dir. Grégory Magne. Amb Emmanuelle Devos i Grégory Montel. Comèdia. Anne Walberg és una estrella del món dels perfums. Crea fragàncies i ven el seu increïble talent a tot tipus d'empreses. Viu com una diva, egoista i amb molt de temperament. Guillaume és el seu nou xofer i l'única persona del seu voltant que no té por de plantar-li cara. I aquesta és sens dubte la raó per la qual ella no l'acomia. Un xoc entre dos mons molt diferents que crea una relació absurda i divertida tant com inesperada.

SALVAJE

EUA 2020. Dir. Derrick Borte. Amb Russell Crowe i Caren Pistorius. Thriller. Tom és un home per al qual la vida ha perdut completament el sentit. En ple col·lapse mental, es creua a la carretera amb Rachel, una dona que porta el seu fill al col·legi i que,

nerviosa pel trànsit que hi ha, toca el clàxon per recriminar a Tom que no arrenqui el cotxe en un semàfor. Després d'això, comença una discussió en la qual Rachel es nega a disculpar-se i que desemboca en una terrible persecució de l'home cap a la dona. Tom, convertit en el pitjor malson de la jove, persegueix i assetja sense descans tots els afins de Rachel, i arriba a uns límits que ella mai podria haver imaginat.

VACACIONES CONTIGO... Y TU MUJER

França 2020. Dir. Caroline Vignal. Amb Laure Calamy, Olivia Côte i Benjamin Lavernhe. Comèdia. Antoinette, una mestra d'escola, espera amb ànsies les seves llargues vacances d'estiu planejades amb el seu amant secret Vladimir, el pare d'un dels seus alumnes. En assabentar-se que Vladimir no pot venir perquè la seva esposa va organitzar unes vacances de trekking sorpresa amb la seva filla i un ruc per a portar la seva càrrega, Antoinette decideix seguir el seu rastre, sola, amb Patrick, un ruc protector.

CARTELLERA

CAMPRODON	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal Camprodoní	Sentimental	-	17.00 i 20.00	17.00 i 20.00
RIBES DE FRESER	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Catalunya	Uno para todos	-	19.00 (Cicle Gaudi)	-
RIPOLL	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Comtal	En guerra con mi abuelo	-	19.30	19.30
	Fritzi: un conte revolucionari	-	17.00	-
VIC	Divendres	Dissabte i diumenge		De dilluns dijous
Sucre	Madame Curie	17.50 i 19.55	11.40 (dg.), 15.45, 17.50 i 19.55	
	Perfumes	17.20 i 20.05	11.50 (dg.), 15.50, 17.20 i 20.05	
	Madame Curie (VOSE)	-	19.55	
	Perfumes (VOSE)	-	20.05 (excepte dilluns)	
	Salvaje	17.55 i 20.15	11.30 (dg.), 15.45, 17.55 i 20.15	
	Manual de la buena esposa	20.05	16.10 i 20.05	
	La última gran estafa	18.00 i 20.00	11.45 (dg.), 15.50, 18.00 i 20.00	
	Mi amigo pony	-	11.35 (dg.)	

Los Croods 2: una nueva era	18.10	11.30 (dg.), 14.00 (dg.), 16.00 i 18.10	18.10
Els Croods 2: una nova era	-	11.55 (dg.) i 16.20	-
El padre	20.00	18.15 i 20.00	20.00
Wonder Woman 1984	17.30 i 19.15	17.30 i 19.15	17.30 i 19.15
Hasta el cielo	17.45 i 19.40	17.45 i 19.40	17.45 i 19.40
En guerra con mi abuelo	18.15	11.35 (dg.), 13.40 (dg.) i 15.30	18.15

VIC **Divendres** **Dissabte** **Diumenge** **Dimarts**

L'Atlàntida	Sospitosos habituals	-	-	-	20.00 (Cineclub Vic)
--------------------	----------------------	---	---	---	----------------------

CARDEDEU **Divendres** **Dissabte** **Diumenge** **Dijous**

L'Esbarjo	Terra de telers	19.00	-	-	-
	Madame Curie	-	20.00	19.00	-
	Uno para todos	-	-	-	20.00 (Cicle Gaudí)

LA GARRIGA **Divendres** **Dissabte** **Diumenge** **Dilluns**

Alhambra	Mi amigo pony	-	16.00	16.00	-
	Manual de la buena esposa	18.00	20.00	18.00	18.00
	Deseando amar	20.15	18.00 (VOSE)	-	-
	La vampira de Barcelona	-	-	20.15	20.15
	Josep	16.30 (VOSE)	-	-	16.30 (VOSE)

GRANOLLERS **De divendres a dijous (diumenge matinal)**

Ocine	En guerra con mi abuelo	11.30, 16.00 i 18.00
	La última gran estafa	20.00
	Wonder Woman 1984 (Atmos)	11.30, 16.30 i 19.15
	Hasta el cielo	11.45 i 16.00 / 17.45 i 20.00
	Salvaje	18.15 i 20.00 / 16.00
	El pequeño vampiro	12.00 i 16.00
	Trolls 2: Gira Mundial	17.40
	Los Croods 2: una nueva era	19.30 / 11.30, 16.15 i 18.15
	Mi amigo pony	11.30
	Perfumes	16.00
	El padre	18.00
	El verano que vivimos	19.50
	Vacaciones contigo... y tu mujer	12.00, 16.10, 18.00 i 20.00
	Deseando amar	20.10
	Los Elfkins	11.45, 17.30 i 19.15
	Els Elfkins	15.45
	Terra de telers	11.45

GRANOLLERS **Divendres** **Dissabte** **Diumenge** **Dimarts**

Edison	Sentimental	19.00	18.00	19.00	-
	Uno para todos	-	-	-	20.00 (Cicle Gaudí)

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. Xoc emocional amb conseqüències cerebrals. Destil·lació del bruc / 2. Roca simple i de possible aplicació. Grup químic que té la seva funció i mida / 3. Mil i una. Poden malmetre les ulleres, si són gaire sortints. Nou buida / 4. Un búfal a la canoa. Gran ufana primaveral al sud dels Estats Units / 5. Ho faig amb naturalitat perquè sóc ovella femella. Un peloponès al teatre / 6. Domina el futur. No deixa espai per a les dones però sí per a l'oci / 7. Res descol·locat. Un altre teatre, segurament ja ple de grecs / 8. Entroncat amb tota sa vegetació. Absorbir l'aigua pel mètode d'en Paf / 9. És a les cadieres com a l'spa l'spam. Tres quarts de la màxima edat permesa / 10. En Pigrau disfressat d'urbà. Em supera, amb la seva força d'atac / 11. Centre de la vila. Si és conduir?: no, és corregir. Continua dominant / 12. Vestit elegant, en sa major part extern. Clergue ordenat a mastegots / 13. Ja no es trauran mai de sobre la fama de radioactius. No hi ha carta que li planti cara.

VERTICALS: 1. Si és un poll, a més, deu ser xic, tic, mic i ballaric. Vomiti com a bon valencià / 2. Esbombo el meu parer. Sicilianes fetes a l'antiga / 3. Ara mil menys una. Encarar el vent de la mar estant. Romania sense cap mirament / 4. Establiment de contacte sense tuit, facebook ni e-correu. Tan escaient com adequat / 5. Totes ho duen al cor. Subdivisions d'espècies per ecosistemes (saturats). Un punt d'orgull / 6. Senyal que la temperatura és tan baixa que fa por. Fruïters pujant per Badalona / 7. Vocal del mig. I aquí el que hi ha no són lloros ans llorers. Anima de bessó / 8. Vocals de l'Oviedo. Clapant com només saben fer-ho les belles / 9. Colga una redorta de cep, que sempre és una murga. L'indi que inventà la sumaia / 10. Canvis tan traumàtics que posen de cap per avall l'economia. Emblanquinat de bon matí / 11. Extrems del United. Prou bruta i descurada per fer córrer els tenistes. Romania com abans / 12. Puja o baixa igualment per Nova Caledònia: n'és original. Satisfà els internautes però altera molt en Guitart.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: mitjana

						6	2	
			8	2	7			
3	6						4	
4			5		2			
	2	5	3					1
						3	7	
5	9				7	8		4
7	8	6			3	5		2
2	3			8				

Dificultat: difícil

	5	6	2			9		
8						6	1	
9	2		3					
						1	6	
3		9	6				7	
		4		9		5	2	
7		8			3			
			4			7	5	
		2		6	9			1

SOLUCIONS

2	3	4	1	8	5	9	6	7
7	8	6	9	4	3	5	1	2
5	9	1	6	2	7	8	3	4
6	1	8	2	9	4	3	7	5
9	2	5	3	7	6	4	8	1
4	7	3	5	1	8	2	9	6
3	6	2	7	5	9	1	4	8
1	4	9	8	6	2	7	5	3
8	5	7	4	3	1	6	2	9

Dificultat: mitjana

5	4	2	7	6	9	3	8	1
1	9	3	4	2	8	7	5	6
7	6	8	5	1	3	2	9	4
6	8	4	1	9	7	5	2	3
3	1	9	6	5	2	4	7	8
2	7	5	8	3	4	1	6	9
9	2	1	3	7	6	8	4	5
8	3	7	9	4	5	6	1	2
4	5	6	2	8	1	9	3	7

Dificultat: difícil

I	S	O	T	O	S	O	S	I	13	
T	E	R	N	O	S	T	I	A	R	12
I	L	L	E	S	M	E	N	A	R	11
G	U	R	I	P	A	E	M	B	A	10
C	A	D	I	R	A	M	E	D	A	9
T	I	J	A	T	D	R	A	G	A	8
R	S	E	O	D	E	O	N	O	X	7
U	S	A	C	E	R	D	O	C	I	6
C	O	R	D	E	R	O	G	R	E	5
A	N	O	A	F	L	O	R	I	D	4
M	I	R	E	L	L	E	U	S	N	3
A	P	L	I	T	A	I	M	I	D	2
C	O	M	O	C	I	O	S	U	C	1

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12